

OPPILAS

Harjoitustehtävä 4. Jääuurteet

Mietittävää

- Miten jääuurteet ovat muodostuneet?
- Mihin suuntaan ne osoittavat?
- Kulkevatko kaikki jääuurteet samaan suuntaan?

Faktat J7

Tutki **faktat J7** jääuurteista. Siinä on muun muassa luonnos hioutuneesta vasta- ja suojasivusta.

Mietittävää

- Kumpi sivusta oli kääntynyt jäätä kohti ja kumpi jäästä pois päin?
- Missä sijaitsee tutkimasi kallion suoja- ja vastasivu?
- Kuinka suojasivu on muodostunut?

Tehtävä 1. Tutkikaa jääuurteita

1 a. Laatikaa silokallio

Laatikaa silokallio käyttäen apuna **faktat J7** ja kompassia. Näyttäkää jään vaikutus kalliioon sekä sen kulkusuunnat.

1 b. Esitelkää

Esitelkää silokallionne ja jään vaikutus kallioperään.

OPPILAS

Harjoitustehtävä 4. Jääuurteet

Mietittävää

- Keksitkö tavan, jolla voit pienessä mittakaavassa kokeilla jääuurteiden muodostumista?
- Kuinka suuri jään raapimisvaikutus on sen kulkiessa suoraan maan päällä tai jos sen välissä on sorakerrostumia?

Tehtävä 2. Luokaa jääuurteita

Tehtävä vaatii, että koulussa on mahdollisuus pakastaa pieniä jäälohkareita (esimerkiksi yhden litran maitotölkeissä).

Materiaalit

Yksi maitotölkki, soraa ja hiekkaa, karkeampaa sanomalehtipaperia esimerkiksi viikkolehdestä tai vastaavasta.

2 a. Toteutus

1. Täyttäkää maitotölkki vedellä ja pakastakaa se.
2. Ottakaa maitotölkki pois pakastimesta sen jäädyttyä kunnolla (muutaman päivän kuluttua) ja repikää tölkki, jolloin saatte jäälohkareen esille. Vetäkää sen jälkeen jäälohkareta sanomalehti paperin päällä.
 - Ensimmäisessä kokeilussa vedätte jäälohkareta paperin päällä ja tutkitte tuloksia.
 - Seuraavassa kokeilussa laitatte uuden sanomalehtipaperin päälle hiekka- ja sorasekoituksen. Sen jälkeen vedätte jäälohkareta samalla tavoin ja samalla voimalla paperin päällä.

2 b. Esitelkää

Esitelkää tuloksenne ja selittäkää, kuinka jää muokkaa maisemaa.